

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W ALIOR BANKU S.A.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. System Kontroli Wewnętrznej jest to ogół rozwiązań i działań (mechanizmów kontrolnych) zapewniających realizację w Banku ustawowo określonych celów systemu kontroli wewnętrznej a jednocześnie wspomagających zarządzanie Bankiem, przyczyniających się do skutecznej realizacji jego zadań oraz zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku.
2. W ramach Systemu Kontroli Wewnętrznej Bank wyodrębnia:
 - a. funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
 - b. komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
 - c. niezależną komórkę audytu wewnętrznego, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.
3. System Kontroli Wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku oraz jego podmioty zależne i jest dostosowany do charakteru, profilu ryzyka i skali prowadzonej działalności.
4. System Kontroli Wewnętrznej wspiera Radę Nadzorczą, Zarząd i pracowników Banku w prawidłowym, efektywnym i skutecznym wykonywaniu obowiązków.
5. Funkcjonowanie Systemu Kontroli Wewnętrznej opiera się na przepisach prawa, uregulowaniach nadzorczych oraz międzynarodowych standardach rynkowych, a w szczególności na:
 - a. ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe z późniejszymi zmianami,
 - b. rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej (...) z dnia 6 marca 2017 r.,
 - c. rekomendacji H Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach z 2017 r.
 - d. międzynarodowych ramach praktyki zawodowej IIA oraz wytycznych COSO.

II. CELE , ZASADY FUNKCJONOWANIA I UCZESTNICY SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Celem Systemu Kontroli Wewnętrznej jest zapewnienie:
 - a. skuteczności i efektywności działania banku,
 - b. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - c. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - d. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

2. System Kontroli Wewnętrznej uwzględnia pięć wzajemnie powiązanych zagadnień:
 - a. środowisko kontroli – sposób organizacji, zarządzania procesami oraz wartości etyczne i kompetencje pracowników wpływające na świadomość kontroli,
 - b. ocena ryzyka – działania zmierzające do identyfikacji i oceny stopnia istotności rodzajów ryzyka związanego z realizacją celów,
 - c. czynności kontrolne – działania i procedury, które pozwalają zapewnić realizację wytycznych kierownictwa oraz ograniczyć ryzyko związane z realizacją celów,
 - d. informacja i komunikacja – proces mający na celu zdefiniowanie, zdobycie i zakomunikowanie, w odpowiedniej formie i czasie, informacji umożliwiających pracownikom właściwe spełnianie ich obowiązków,
 - e. monitorowanie – działania pozwalające na dokonanie oceny funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w czasie.
3. Uczestnikami Systemu Kontroli Wewnętrznej Banku są:
 - a. Rada Nadzorcza,
 - b. Zarząd Banku,
 - c. Komitet Audytu Rady Nadzorczej,
 - d. Departament Audytu (komórka audytu wewnętrznego),
 - e. Departament Zgodności (komórka ds. zgodności/ compliance),
 - f. wszyscy pracownicy Banku.
4. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz corocznie ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki ds. zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego. Dodatkowo, Rada Nadzorcza, za pośrednictwem Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. W ramach oceny SKW uwzględnia w szczególności :
 - opinie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej,
 - roczne sprawozdanie Zarządu dotyczące Systemu Kontroli Wewnętrznej,
 - okresowe raporty komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego,
 - ustalenia biegłego rewidenta,
 - ustalenia, informacje i oceny uzyskane od podmiotów zewnętrznych w tym regulatorów rynkowych, podmiotu dominującego lub podmiotów zależnych,
 - oceny i opinie nt. systemu kontroli wewnętrznej lub jego elementów dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
5. Komitet Audytu Rady Nadzorczej w ramach swoich kompetencji i obowiązków zajmuje się m.in. bieżącym monitorowaniem skuteczności systemów kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego.
6. Komitet Audytu Rady Nadzorczej dokonuje rocznego przeglądu jakości systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji sporządzanych przez komórkę audytu wewnętrznego i komórkę ds. zgodności. Komitet jest regularnie informowany o raportach sporządzanych zarówno przez audytorów wewnętrznych jak i zewnętrznych, na podstawie których uzyskuje informacje o zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowościach i zagrożeniach oraz

- działaniach podjętych przez kadre zarządzającą w celu ich wyeliminowania lub ograniczenia.
7. W zakresie monitorowania audytu wewnętrznego oraz zapewniania zgodności Komitet Audytu Rady Nadzorczej sprawuje nadzór nad organizacją w Banku funkcji audytu wewnętrznego i funkcji zapewnienia zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii ich niezależności. Komitet opiniuje uchwały Zarządu Banku, podlegające zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą w zakresie systemu kontroli wewnętrznej oraz przedstawia jej rekomendacje wprowadzenia nowych lub zmian w istniejących regulacjach wewnętrznych wymaganych w tym obszarze.
 8. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie - w odniesieniu do wszystkich jednostek, komórek i stanowisk organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, obejmującego funkcję kontroli, komórkę ds. zgodności i komórkę audytu wewnętrznego oraz stworzenia odpowiednich ram organizacyjnych, finansowych dla ich niezależnego i sprawnego działania.
 9. Zarząd Banku podejmuje działania zapewniające ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką ds. zgodności i komórką audytu wewnętrznego.
 10. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia swoich obowiązków związanych z funkcjonowaniem Systemu Kontroli Wewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - adekwatności i skuteczności Systemu Kontroli Wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - skali i charakteru zidentyfikowanych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz podjętych najważniejszych działań zmierzających do wyeliminowania tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce audytu wewnętrznego,
 - zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych dla skutecznego wykonywania powierzonych zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki audytu wewnętrznego i pracowników komórki ds. zgodności.
 11. Komórka audytu wewnętrznego dostarcza Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej okresowo, nie rzadziej niż raz do roku, obiektywnej i rzetelnej informacji na temat efektywności systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem kluczowych procesów biznesowych (w tym o procesach istotnych dla realizacji strategii Banku), a także o zidentyfikowanych rodzajach ryzyka, stwierdzonych nieprawidłowościach oraz efektach działań naprawczych podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Departament Audytu jako trzecia linia obrony kompleksowo ocenia i daje racjonalne zapewnienie o skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem w Banku.
 12. Komórka ds. zgodności odpowiada za zapewnianie w Banku przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności.
 13. Pracownikom Banku w ramach obowiązków służbowych przypisane są odpowiednie zadania związane z zapewnianiem realizacji celów systemu kontroli wewnętrznej. Zakres wykonywanych czynności kontrolnych przez pracowników jest odpowiedni do funkcji pełnionej w Banku przez tego pracownika, posiadanego przez niego doświadczenia, kwalifikacji, a także powierzonego mu zakresu obowiązków oraz odpowiedzialności.

III. STRUKTURA I ZAKRES SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. System Kontroli Wewnętrznej jest dostosowany do systemu zarządzania ryzykiem, struktury organizacyjnej, a także do wielkości i stopnia złożoności działalności Banku. Obejmuje on wszystkie jednostki Banku oraz podmioty zależne.
2. System Kontroli Wewnętrznej oraz system zarządzania ryzykiem w Banku jest zbudowany zgodnie z modelem wydzielonych trzech linii/poziomów obrony:
 - 1) Pierwsza linia obrony dotyczy zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku tj. opiera się na jednostkach biznesowych (generujących przychody), których funkcjonowanie tworzy różne rodzaje ryzyka, wpływające pozytywnie lub negatywnie na osiągnięcie celów przez Bank. Podmioty z pierwszej linii obrony są podstawowymi właścicielami ryzyk i metod zarządzania nimi tj. należy do nich zaprojektowanie i realizacja kontroli (wdrożenie adekwatnych mechanizmów kontrolnych) w odpowiedzi na te ryzyka. Stanowią ją w głównej mierze menadżerowie operacyjni niższego i średniego szczebla, którzy zarządzają ryzykiem i kontrolą w codziennych działaniach. W ramach czynności kontrolnych podejmowanych przez pierwszą linię obrony badana jest zgodność wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi a także bieżące wpływanie i reagowanie na identyfikowane nieprawidłowości i uchybienia. Kontrola ta stanowi dodatkowo podstawę weryfikacji poprawności procedur i sprawności działania mechanizmów kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Za ustanowienie środowiska kontroli wewnętrznej w poszczególnych procesach bankowych, a w szczególności za zaprojektowanie, zatwierdzenie, wdrożenie a następnie efektywność realizowanych w procesach mechanizmów kontrolnych odpowiedzialność ponoszą poszczególni właściciele procesów. W ramach pierwszej linii obrony Bank dąży do maksymalnej automatyzacji procesów i mechanizmów kontrolnych poprzez możliwie szerokie stosowanie dedykowanych rozwiązań i systemów informatycznych.

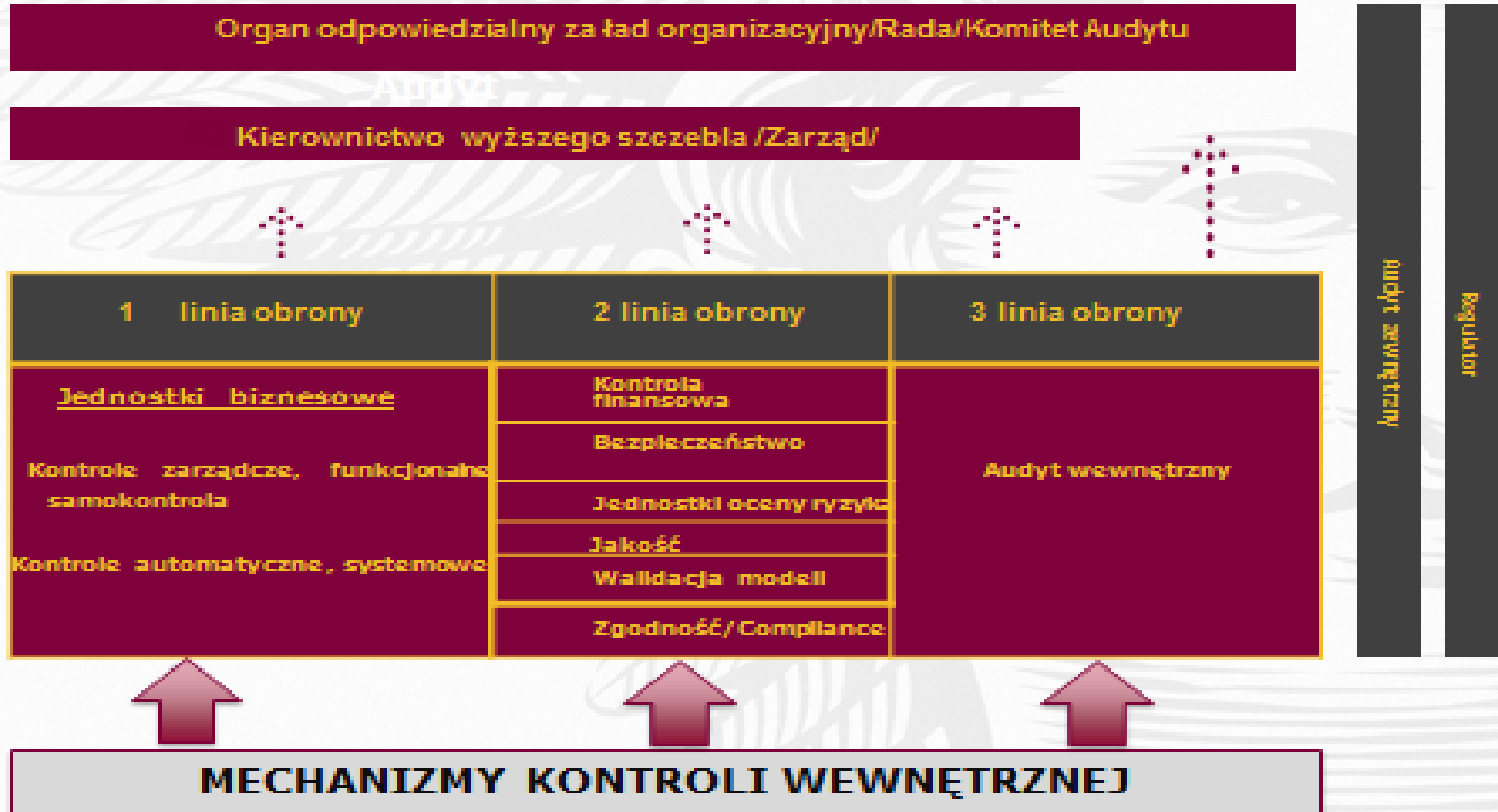
Procesy realizowane w Banku wymagają ich zdefiniowania i opisanie w procedurze lub instrukcji zgodnie z zasadami określonymi w wewnętrznej regulacji legislacyjnej. Na etapie budowania procesu i opracowywania stosownej regulacji wewnętrznej właściciel procesu jest zobowiązany do identyfikacji ryzyk występujących w danym procesie oraz do wbudowania adekwatnych mechanizmów kontrolnych, których celem jest ograniczanie rozpoznanych ryzyk. Podmioty z pierwszej linii, którym przypisano takie obowiązki służbowe, są zobowiązane do niezależnego monitorowania przestrzegania określonych w realizowanym procesie mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
 - 2) Na drugą linię obrony składa się zarządzanie ryzykiem w dedykowanych stanowiskach lub komórkach organizacyjnych niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii oraz działalność komórki do spraw zgodności. Druga linia istnieje w celu: wspierania kierownictwa swoim doświadczeniem, doskonalenia procesów i monitorowania pierwszej linii pod kątem zapewnienia, że ryzyko i kontrola są skutecznie zarządzane. Druga linia obrony jest oddzielona od pierwszej linii, ale nadal jest nadzorowana przez kierownictwa wyższego szczebla. Ta linia pełni w istocie funkcję zarządczą i/lub nadzorczą. Jej podstawowym obowiązkiem jest bieżące monitorowanie kontroli i ryzyka. Druga linia obrony dostarcza wiedzy eksperckiej w zakresie ryzyka, pomaga ustalić wdrożenie strategii oraz wspomaga implementację polityk i procedur. Kontrola drugiej linii jest sprawowana przez wyodrębnione jednostki organizacyjne powołane do zarządzania kluczowymi ryzykami bankowymi w tym m.in.

odpowiedzialnych za : ryzyko kredytowe, ryzyko operacyjne, ryzyko zgodności, ryzyko finansowe, ryzyko płynności , bezpieczeństwo fizyczne i informacji, kadry (HR) ,IT, zarządzanie kapitałem, ryzyko modelowania, kontroling finansowy, jakość, ryzyko prawne . Jej celem jest ocena efektywności mechanizmów kontrolnych wykonywanych przez pierwszą linię obrony. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach drugiej linii dotyczy monitorowania pionowego pierwszej linii obrony oraz monitorowania poziomego w ramach drugiej linii.

- 3) Na trzecią linię obrony składa się działalność komórki audytu wewnętrznego. Trzecia linia dostarcza kierownictwu wyższego szczebla i Radzie Nadzorczej zapewnienia, że działania pierwszej i drugiej linii są zgodne z ich oczekiwaniami. Trzecia linia obrony raportuje bezpośrednio do Rady i pełni funkcje zapewniające, a nie zarządcze co chroni jej obiektywność i niezależność organizacyjną oraz odróżnia ją od drugiej linii obrony. W ramach działalności zapewniającej komórka audytu wewnętrznego dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem, odpowiednio na pierwszej i drugiej linii obrony, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności wybranych do badania audytowego mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania ich przestrzegania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Audyt wewnętrzny w ramach badań audytowych systemu kontroli wewnętrznej bierze pod uwagę jakość i wyniki niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez komórki organizacyjne w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Szczegółowe zasady funkcjonowania i wykonywania zadań komórki audytu wewnętrznego określa Karta Audytu.
3. Na wszystkich trzech liniach obrony, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku, w ramach przypisanych im obowiązków służbowych, odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
4. W ramach modelu poszczególne linie obrony są wydzielone, charakteryzują się odrębnością ról i obowiązków, które zostały jasno zdefiniowane w regulaminie organizacyjnym Banku oraz dedykowanych politykach i procedurach. Pomimo, że linie obrony są rozłączne powinny dzielić się informacjami i koordynować działania w zakresie ryzyk, kontroli i ładu organizacyjnego.
5. Graficzne odzwierciedlenie koncepcji trzech linii obrony w systemie kontroli wewnętrznej ilustruje poniższy rysunek:

OBOWIĄZUJĄCY MODEL SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ – TRZY LINIE OBRONY

6. Wszystkie jednostki organizacyjne w Banku są zobowiązane do współpracy z jednostkami tworzącymi drugą i trzecią linię obrony, w tym w szczególności w zakresie zapewnienia dostępu do wszelkich informacji, dokumentów, materiałów, systemów, pomieszczeń, uzyskania od pracowników opinii i wyjaśnień niezbędnych do przeprowadzenia czynności kontrolnych.

IV. FUNKCJA KONTROLI

1. Na funkcję kontroli składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w funkcjonujących w Banku procesach, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie i zapewnienie działania funkcji kontroli. W ramach realizacji tego zadania określa zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku oraz odpowiada za ich adekwatność i skuteczność. W tym celu ustanawia zakres i kryteria niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmującego weryfikację bieżącą i testowanie.
3. Do podstawowych rodzajów niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych należą:
 - monitorowanie poziome w ramach pierwszej linii obrony oraz monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony,
 - monitorowanie poziome w ramach drugiej linii obrony
 - monitorowanie poziome w ramach trzeciej linii, poprzez funkcjonowanie programu zapewnienia jakości.
4. Weryfikacja bieżąca polega na porównywaniu stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywanym w celu oceny przestrzegania mechanizmów kontrolnych przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających rutynowo wykonywanych czynności procesowych. Jest dokonywana w sposób ciągły w ramach procesów funkcjonujących w Banku.
5. Testowanie dotyczy porównywania na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem oczekiwanym, dokonywane w celu oceny przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności realizowanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku lub poszczególnych etapów tych czynności. W przypadku procesów istotnych najważniejszą formą niezależnego monitorowania jest testowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony.
6. Do stosowanych przez Bank podstawowych rodzajów mechanizmów kontrolnych zalicza się m.in. :
 - procedury,
 - podział obowiązków,
 - autoryzację, w tym operacji finansowych i gospodarczych,
 - kontrolę dostępu,
 - kontrolę fizyczną,

- ewidencję operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym,
 - inwentaryzację,
 - dokumentowanie odstępstw,
 - wskaźniki wydajności,
 - szkolenia dla pracowników.
7. Mechanizmy kontrolne są odpowiednio stosowane w zakresie wszystkich trzech linii obrony, we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, spełniając rolę:
- prewencyjną, poprzez zapobieganie nieprawidłowościom,
 - detekcyjną, poprzez wykrywanie nieprawidłowości,
 - korekcyjną, w drodze korygowania nieprawidłowości.
8. Udokumentowaniem działania w Banku funkcji kontroli jest m.in. jej opis w formie matrycy funkcji kontroli tj. powiązanie celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z procesami, które przez Bank zostały za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.
9. Wszyscy pracownicy banku, w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych są zobowiązani do stosowania mechanizmów kontrolnych bądź monitorowania ich przestrzegania.

V. ZAPEWNIANIE ZGODNOŚCI

1. Bank zapewnia zgodność poprzez funkcje kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych. Bank prowadzi politykę pełnego przestrzegania przepisów prawa oraz reguł uczciwości i etyki biznesowej we wszystkich dziedzinach swojej działalności. Podstawowe zasady przestrzegania zgodności przez wszystkich pracowników w Banku określa opracowana przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Polityka zgodności.
2. Bank wyodrębnia niezależną jednostkę organizacyjną komórkę ds. zgodności Banku, której podstawowym zadaniem jest właściwe zapewnianie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności. Umieszczenie komórki ds. zgodności w strukturze organizacyjnej gwarantuje jej niezależność, co wynika m.in. z zapisów w Statucie Banku. Uregulowania wewnętrzne Banku zapewniają odpowiedni status i uprawnienia kierującemu komórką ds. zgodności oraz jej pracownikom. W ramach obowiązującego w Banku Systemu Kontroli Wewnętrznej komórka ds. zgodności znajduje się w drugiej linii obrony.
3. Do najważniejszych obowiązków komórki ds. zgodności należą:
 - zapewnienie zgodności poprzez niezależne monitorowanie i raportowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w formie weryfikacji bieżącej pionowej i testowania pionowego w dedykowanych obszarach,
 - przeprowadzanie w jednostkach organizacyjnych Banku kontroli (testowanie pionowe) w zakresie zgodności regulacji wewnętrznych i sposobu

działania z przepisami prawa oraz standardami postępowania przyjętymi przez Bank w odniesieniu do zagadnień określonych w obowiązującej Polityce zgodności,

- identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych oraz prowadzonych wewnętrznych postępowań wyjaśniających,
 - ocena ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie tego ryzyka,
 - projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności,
 - okresowe przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej lub Komitetu Audytu RN.
4. Za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w procesach funkcjonujących w Banku obejmującego identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku braku zgodności odpowiedzialna jest komórka ds. zgodności.
 5. Komórka ds. zgodności odpowiada za stosowanie wybranych rodzajów mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności t.j.:
 - analizę nowych produktów i usług wprowadzanych do oferty Banku,
 - koordynowanie procesu informowania o zmianach w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych,
 - uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych w kontekście zapewnienia zgodności,
 - przeprowadzanie lub zlecanie szkoleń dla pracowników,
 - określanie wskaźników ryzyka braku zgodności,
 - wydawanie wytycznych i zaleceń.
 6. Szczegółowe określenie celu, usytuowania organizacyjnego, posiadanych uprawnień, relacji z innymi podmiotami, zakresu działania, w tym praktycznej realizacji zadań związanych z zapewnieniem zgodności w ramach funkcji zgodności i poszczególnych elementów zarządzania ryzykiem braku zgodności przez komórkę ds. zgodności określa zatwierdzony przez Zarząd i Radę Nadzorczą regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności.
 7. Komórka ds. zgodności nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków niż wynikające z jej zadań.
 8. Każdy pracownik Banku jest zobowiązany do przestrzegania przepisów prawa, obowiązujących w Banku procedur i reguł etyki biznesowej oraz do niezwłocznego zgłaszania wszelkich przypadków ich naruszenia lub niezgodności. Bank zapewnia rozwiązania umożliwiające anonimowość dokonywania takich zgłoszeń oraz bezwzględnie wyklucza stosowanie wobec pracownika, który w dobrej wierze dokonał zgłoszenia naruszenia, jakichkolwiek działań o charakterze represyjnym, dyskryminacyjnym lub innych rodzajów niesprawiedliwego traktowania.

VI. AUDYT WEWNĘTRZNY

1. Audyt wewnętrzny jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej Banku. Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie procesów: zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania. Pomaga Bankowi osiągnąć zakładane cele dostarczając zapewnienia o skuteczności tych procesów, jak

również poprzez doradztwo.

2. Bank w trzeciej linii obrony wyodrębnia niezależną komórkę audytu wewnętrznego, która realizuje zadania w ramach prowadzonej działalności zapewniającej oraz działalności doradczej.
3. W ramach działalności zapewniającej komórka audytu wewnętrznego jest odpowiedzialna za dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku poprzez przeprowadzanie badań audytowych ujętych w ramach zdefiniowanego w obowiązującej Karcie Audytu, procedurach i metodykach procesu audytowego. Na proces audytowy składają się :
 - plany audytu,
 - przygotowanie badania audytowego,
 - przeprowadzenie badania audytowego i zaraportowanie jego wyników,
 - monitorowanie terminowości i efektywności realizacji wydanych zaleceń poaudytowych.
4. Komórka audytu wewnętrznego cyklicznie raportuje do Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu RN, w szczególności w zakresie realizacji planów audytów, wyników przeprowadzonych badań audytowych oraz statusu realizacji wydanych zaleceń poaudytowych.
5. W odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, proces audytowy obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem, odpowiednio na pierwszej i drugiej linii obrony, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności wybranych do badania audytowego mechanizmów kontroli ryzyka stosowanych w ramach tych linii. W odniesieniu do systemu kontroli wewnętrznej, proces audytowy obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, odpowiednio na pierwszej i drugiej linii obrony, z uwzględnieniem adekwatności i skuteczności wybranych do badania audytowego mechanizmów kontrolnych i niezależnego monitorowania ich przestrzegania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony.
6. W ramach działalności doradczej komórka audytu wewnętrznego może przysparzać wartości i usprawnień w odniesieniu do działalności banku, o ile działalność taka nie zagraża niezależności, efektywności i obiektywizmowi działalności zapewniającej oraz :
 - podejmowana jest na wniosek Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu lub Komitetu do spraw ryzyka,
 - podejmowana jest w odniesieniu do kluczowych, z punktu widzenia Banku, rozwiązań o charakterze systemowym,
 - nie jest podejmowana w odniesieniu do projektowania i zatwierdzania procedur i metodyk stosowanych w Banku,
 - skutkuje jedynie niewiążącymi opiniami wydawanymi przez komórkę audytu wewnętrznego,
 - podejmowana jest z uwzględnieniem dostępnych zasobów i jest limitowana (nie ma charakteru działalności wiodącej).Komórka audytu wewnętrznego nie przejmuje odpowiedzialności za działania podejmowane na bazie wyników usług doradczych.
7. Określenie misji, celów, usytuowania organizacyjnego, uprawnień, zakresu zadań oraz szczegółowych zasad działania komórki audytu wewnętrznego, w tym zasady opracowywania jej strategii działania zawiera opracowany przez kierującego komórką audytu wewnętrznego i zatwierdzony przez Zarząd i Radę Nadzorczą regulamin funkcjonowania komórki – Karta Audytu.
8. Kluczową kwestią dla właściwego funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego jest zagwarantowanie jej niezależności co wynika m.in. z wyraźnych zapisów w Statucie Banku. Audyt wewnętrzny podlega funkcjonalnie Radzie Nadzorczej i administracyjnie Prezesowi Zarządu (bezpośrednim przełożonym kierującego komórką audytu wewnętrznego jest Prezes Zarządu). W celu zapewnienia niezależności komórka audytu wewnętrznego, jako trzecia linia obrony, nie podlega niezależnemu monitorowaniu/kontroli ze strony jakichkolwiek komórek/stanowisk organizacyjnych

usytuowanych w ramach pierwszej i drugiej linii obrony.

9. Komórka audytu wewnętrznego nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków niż wynikające z jej zadań zapewniających i doradczych, w tym zwłaszcza nie powinni wykonywać żadnych czynności operacyjnych.

VII. OCENA ADEKWATNOŚCI I SKUTECZNOŚCI SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Zarząd Banku ustanawia szczegółowe kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, które są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Przedmiotowe kryteria są stosowane w ramach wszystkich trzech linii obrony oraz podlegają okresowej aktualizacji.
2. Przez adekwatność Systemu Kontroli Wewnętrznej Bank rozumie zgodność jego struktury i zasad funkcjonowania z obowiązującymi wymogami prawnymi, regulacyjnymi oraz spełnianie przez niego powszechnie akceptowanych ram/norm profesjonalnej praktyki i standardów rynkowych.
3. Przez skuteczność Systemu Kontroli Wewnętrznej Bank rozumie efektywną realizację/ wypełnianie wszystkich głównych, ustawowych celów systemu kontroli wewnętrznej określonych w art. 9c ust. Prawa bankowego.
4. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, przedstawia Radzie Nadzorczej swoją ocenę funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej, która obejmuje :
 - adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - skalę i charakter zidentyfikowanych nieprawidłowości krytycznych i znaczących oraz podjętych środków naprawczych,
 - zapewnienia niezależności komórce audytu wewnętrznego i komórce do spraw zgodności,
 - zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych oraz środków finansowych do skutecznego realizowania zadań i systematycznego podnoszenia kwalifikacji przez pracowników tych komórek.

VIII. UMOCOWANIE I NIEZALEŻNOŚĆ KOMÓRKI AUDYTU WEWNĘTRZNEGO I KOMÓRKI DS. ZGODNOŚCI

1. W Banku funkcjonują mechanizmy i rozwiązania organizacyjne zapewniające właściwe umocowanie organizacyjne, funkcjonalne oraz niezależność komórki audytu wewnętrznego i komórki ds. zgodności. Usytuowanie organizacyjne przedmiotowych komórek gwarantujące ich niezależność jest potwierdzone stosownymi zapisami w Statucie Banku. Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdza regulaminy organizacyjne tych jednostek organizacyjnych. Komórka audytu wewnętrznego podlega organizacyjnie bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Komórka ds. zgodności może podlegać Prezesowi Zarządu lub innemu członkowi Zarządu, który nie jest odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem. Pracownicy tych komórek nie mogą wykonywać innych obowiązków niż wynikające z zadań tych jednostek. Mają zagwarantowany dostęp do wszelkich, związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych i zadań, niezbędnych informacji oraz danych. W celu zapewnienia niezależności komórka audytu wewnętrznego, jako trzecia linia obrony, nie podlega niezależnemu monitorowaniu/ kontroli ze strony innych komórek czy stanowisk organizacyjnych (pierwsza i druga linia obrony).

2. Zarząd Banku zapewnia pracownikom komórki audytu wewnętrznego oraz komórki ds. zgodności odpowiedni zakres uprawnień obejmujący co najmniej :
- prawo dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i wrażliwych) oraz do pomieszczeń, w zakresie, w którym pracownicy tych komórek uznają to za konieczne do wykonywania zadań, w obecności osób odpowiedzialnych za te pomieszczenia oraz prawo dostępu do systemów informatycznych (bez możliwości ingerencji w zasoby systemu), uwzględniających informacje i dane niezbędne do wykonywania zadań,
 - prawo do przeprowadzania obserwacji oraz asystowania przy wszelkich czynnościach wykonywanych w badanej jednostce,
 - prawo do żądania informacji i danych oraz otrzymywania niezwłocznych odpowiedzi od pracowników i komórek organizacyjnych posiadających te informacje,
 - prawo do wglądu do wszelkich akt i dokumentów oraz sporządzania kopii, odpisów lub wyciągów oraz dokonywania oględzin, przeliczeń i pomiarów w zakresie koniecznym do wykonywania zadań,
 - prawo do żądania pisemnych oraz ustnych wyjaśnień i oświadczeń oraz otrzymywania niezwłocznych odpowiedzi od pracowników jednostek audytowanych,
 - prawo do uzyskiwania pomocy od pracowników jednostek badanych/ audytowanych, w zakresie koniecznym do wykonywania zadań,
 - prawo do zamawiania, otrzymywania niezbędnych raportów generowanych z systemów komputerowych oraz zlecenia przygotowania zestawień pomocniczych,
 - możliwość stosowania narzędzi informatycznych, dostosowanych do specyfiki działalności banku, stopnia złożoności procesów funkcjonujących w banku oraz potrzeb audytu wewnętrznego lub compliance.